

DIGITAALINEN DEMOKRATIA

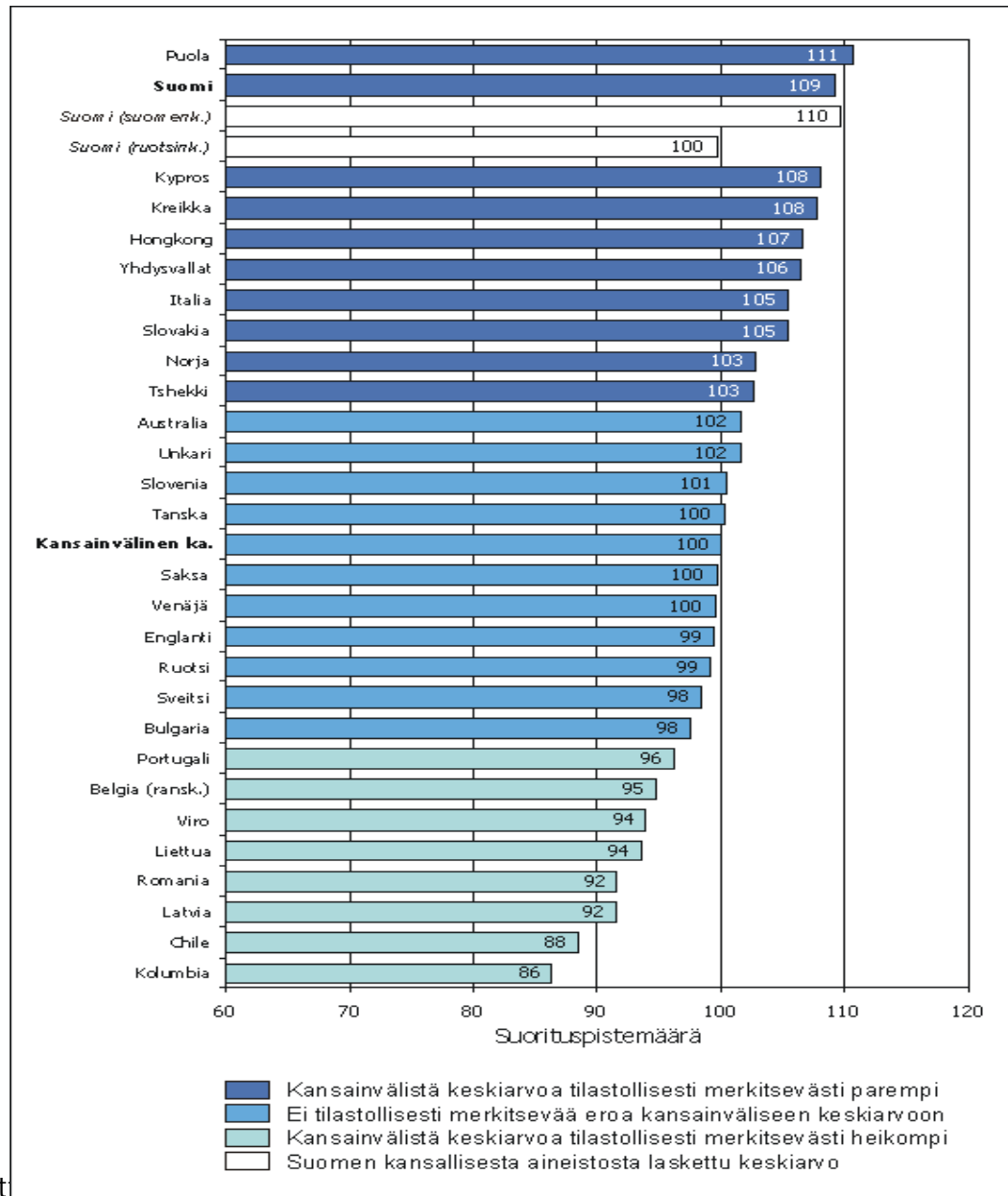
Sari Aalto-Matturi
Valtiot.lis., neuvotteleva virkamies

Osallistuvan demokratian tulevaisuus?

- Osallistuminen murroksessa vakiintuneissa demokratioissa
-> onko osallistuvan demokratian idea katoamassa?
- Äänestysprosentit laskevat
- Järjestöosallistuminen hiipuu ja ammatillistuu – erityisesti vaikuttamaan pyrkivät järjestöt huolissaan tulevaisuudestaan
- Perinteisten osallistumismuotojen rinnalle syntynyt uudenlaista verkostoituvaa ja usein verkkoon organisoituvaa kansalaisaktiivisuutta

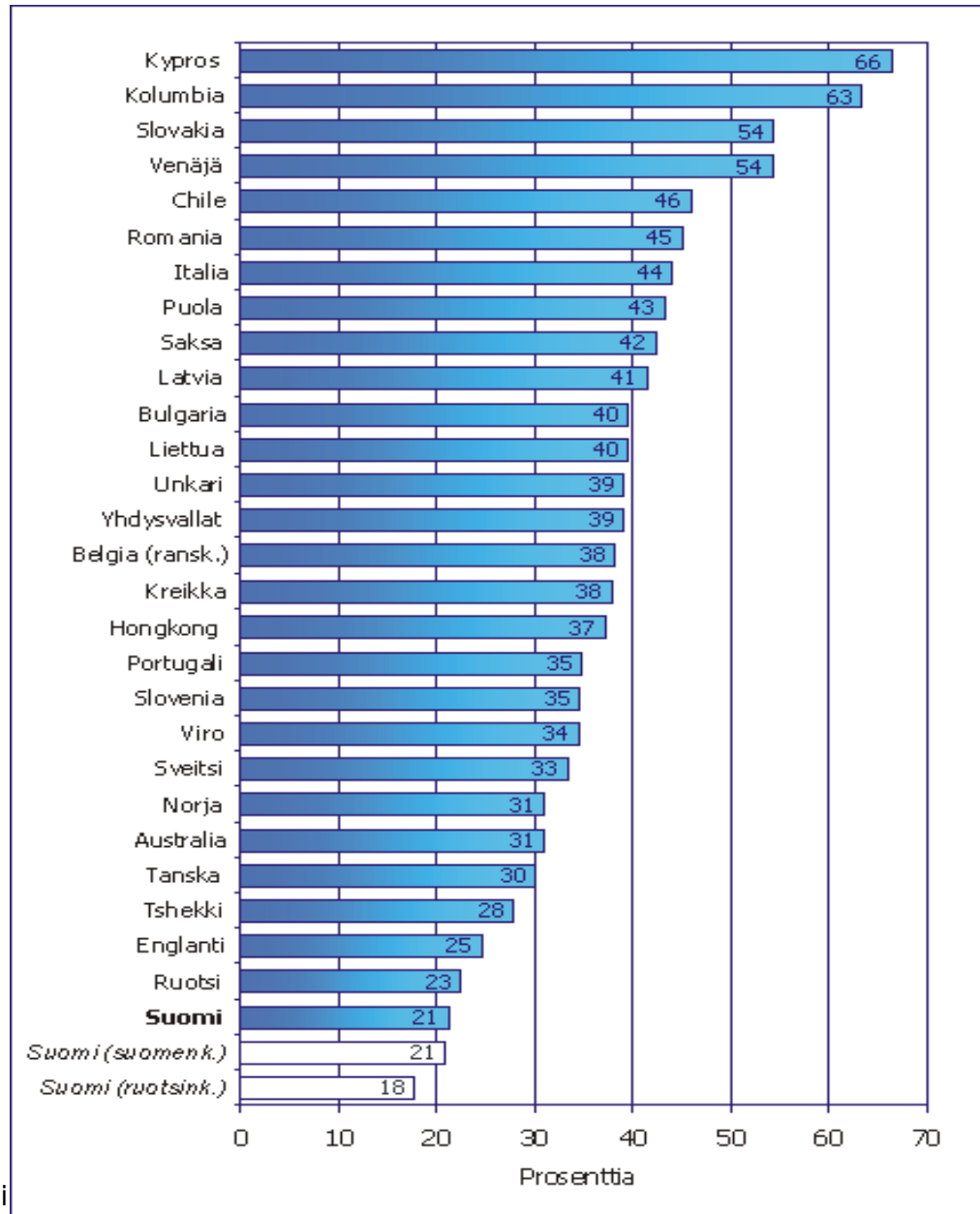
Nuorten yhteiskunnalliset tiedot ja taidot

Lähde: Nuori kansalainen –tutkimus, Jyväskylän yliopisto, 2001

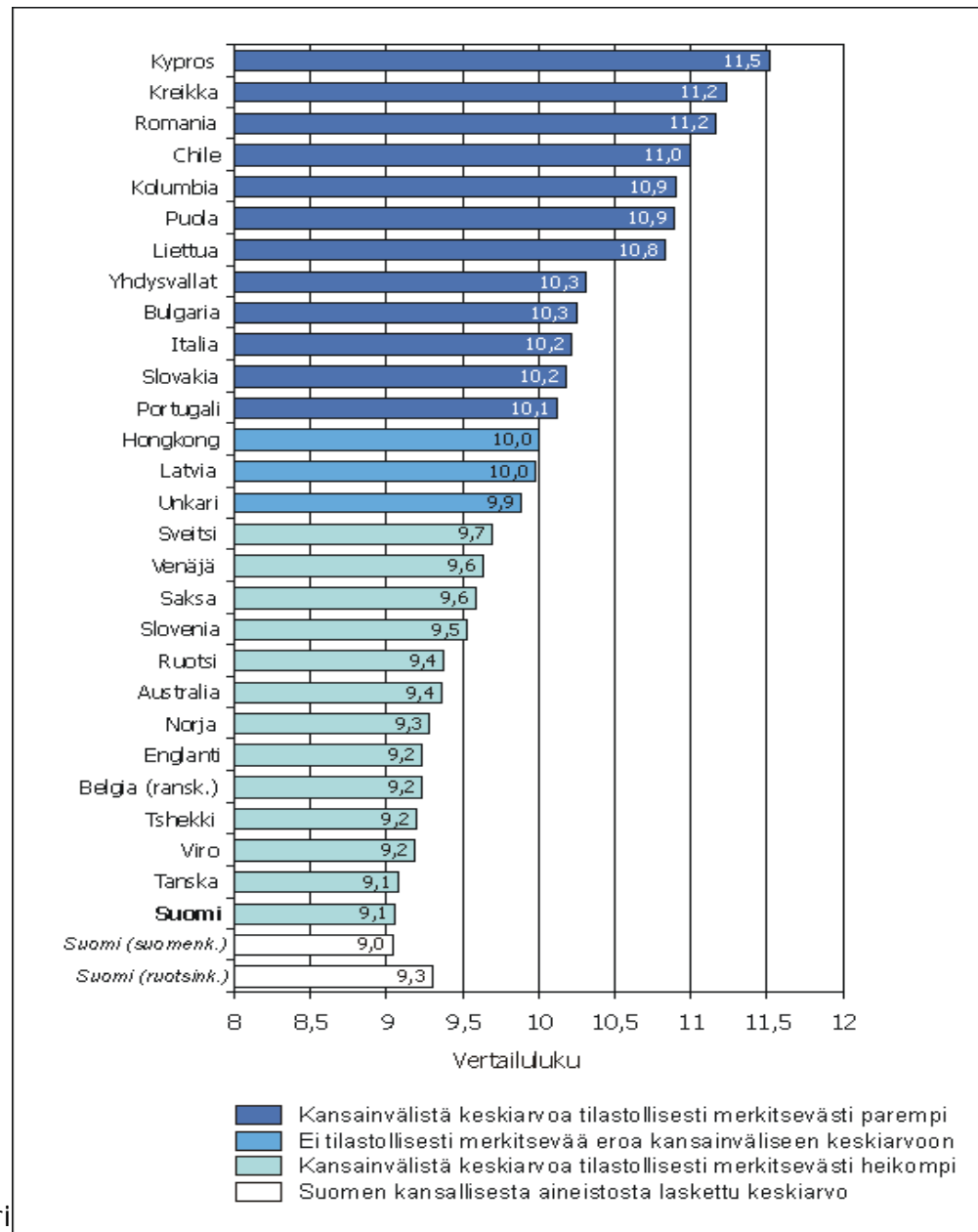
Nuorten kiinnostus politiikkaan

Lähde: Nuori kansalainen –tutkimus ,
Jyväskylän yliopisto, 2001.

Tavanomaisen kansalaistoiminnan tärkeys nuorten näkökulmasta

Lähde: Nuori kansalainen –tutkimus, Jyväskylän yliopisto, 2001

Verkko ja suomalaiset (Tilastokeskus 2007/08)

- 83 % suomalaisista käyttää internetiä säännöllisesti (v. 2003 65 %)
 - Opiskelijoista 99 %
 - Työssä käyvistä 90 %
 - Eläkeläisistä 37 %
- verkon käytöstä on tullut osa arkea
- Joka kolmas on viimeisen vuoden aikana seurannut politiikkaa internetin kautta

Verkko ja demokratia

Euroopan neuvoston 4. demokratiafoorumi (Forum for the Future of Democracy) 15.-17. lokakuuta 2008, Madrid

- Verkkodemokratia voi vahvistaa demokratiaa ja auttaa palauttamaan kansalaisten hiipuvaa kiinnostusta politiikkaan ja demokraattisiin prosesseihin.
- Verkkodemokratiassa kyse on demokratiasta, ei teknologiasta.
- Verkkodemokratia ei ole uusi demokratian laji: kyse on uuden teknologian hyödyntämisestä vahvistamaan demokratiaa sekä demokraattisia rakenteita ja prosesseja.
- Verkkodemokratia avaa uusia mahdollisuuksia kansalaisten omalle aloitteellisuudelle – tälle tulee luoda edellytyksiä
- Verkkodemokratia sisältää myös riskejä – tärkeää on kyetä rakentamaan luottamusta

Miten Suomessa on luotu edellytyksiä verkon kautta tapahtuvalle osallistumiselle ja vaikuttamiselle?

- Tuoreessa YK-selvityksessä Suomi jäi sijalle 45 vertailtaessa hallinnon kansalaisille tarjoamia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa verkossa
- Tietoyhteiskuntaa kehitetty Suomessa pitkälti asiakaspalvelunäkökulmasta, ei niinkään vahvistamaan osallistumista ja demokratiaa

E-participation index (YK 2008)

1. USA	41. Botswana	181. Marokko
2. Etelä-Korea	42. Malesia	182. Myanmar
3. Tanska	43. Thaimaa	183. Nauru
4. Ranska	44. Arabiemiraatit	184. Nicaragua
5. Australia	45. <u>Suomi</u>	185. Somalia
6. Uusi-Seelanti	46. Honduras	186. Suriname
7. Meksiko	47. Mongolia	187. Tazikistan
8. Viro	48. Filippiinit	188. Itä-Timor
9. Ruotsi	49. Azerbaizhan	189. Tuvalu
10. Singapore	50. Egypti	190. Jemen
11. Kanada	51. Intia	191. Zambia
12. Japani	52. Irlanti	192. Zimbabve

Verkkodemokratian tavoitetasot

Sähköinen
lausuntolomake,
kyselyt,
verkossa käytävän
keskustelun
seuraaminen

e-consultation
"kuuleminen"

e-participation
"osallistuminen"

E-DEMOCRACY

e-empowerment
"vaikuttaminen"

asiakirjan muokkaus
("wiki"),
verkkokeskustelu,
chatit, blogit

aloitteenteko,
vetoomukset,
äänestäminen

Sähköinen kuuleminen/verkkodemokratia Suomessa

- Suomi oli eturivissä kehittämässä sähköistä kuulemista vuosituhaten vaihteessa
- Tuolloin edistyksellinen Otakantaa.fi avattiin vuonna 2000
- Uudistettu Otakantaa.fi avattiin alkuvuonna 2007. Se on edelleen ainoa yhteinen hallinnon kuulemis-/vaikuttamisfoorumi
- Foorumilla on käyty hyviä ja uusia näkökulmia esille tuovia keskusteluja mm. ilmastopolitiikasta ja sosiaaliturvan uudistamisesta, mutta se ei ole vielä noussut yleiseen tietoisuuteen

Virkamiesten asenteet verkko- osallistumiseen (VTT Janne Matikainen, HY)

- Virkamiehet käyttävät työssään paljon verkkoa
- Verkkoviestinnän yleistymisen on madaltanut kansalaisten kynnystä ottaa yhteyttä virkamiehiin
- Virkamiehet suhtautuvat myönteisesti yhteydenottoihin ja kokevat, että verkko on siihen hyvä väline
- Ongelmia:
 - Toimintamallien puuttuminen
 - Keskustelukulttuurin puutteellisuus
 - Kanavat ja menetelmät tunnetaan huonosti
 - Tahtotilan puuttuminen, resurssointi

Kehitystyötä verkkodemokratiassa

- Verkkodemokratian kehityshanke (Sähköisen kuulemisen II-vaihe) 2007-2008, esityksiä mm.
 - valtiohallinnon, kuntien ja eduskunnan yhteinen osallistumisen ja vaikuttamisen infrastruktuuri
 - osaamisen vahvistaminen
 - verkkoäänestyspilotin mahdollisuuksien selvittäminen
 - sähköinen kansanaloite
- Valtiovarainministeriön "Sähköinen asiointi ja demokratia" (SADe), määräaika 15.12.2008